

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Deliller ve Mucizeler Ansiklopedisi

Muhammed ﷺ peygamberliğinin ve Kur'an'ın doğruluğunun delilleri

Bilimsel mucizeler · Tarihî ve arkeolojik tanıklar · Gerçekleşen kehanetler

Tevrat ve İncil'in müjdeleri · Cin, sihir ve gayb âlemi

Bir çocuğun anlayacağı şekilde açıklanmış · 157 renkli çizim

Gücüne göre sıralanmış 157 delil

İkinci Bölüm

Muhammed'in ﷺ Gerçekleşen Gaybî Haberleri

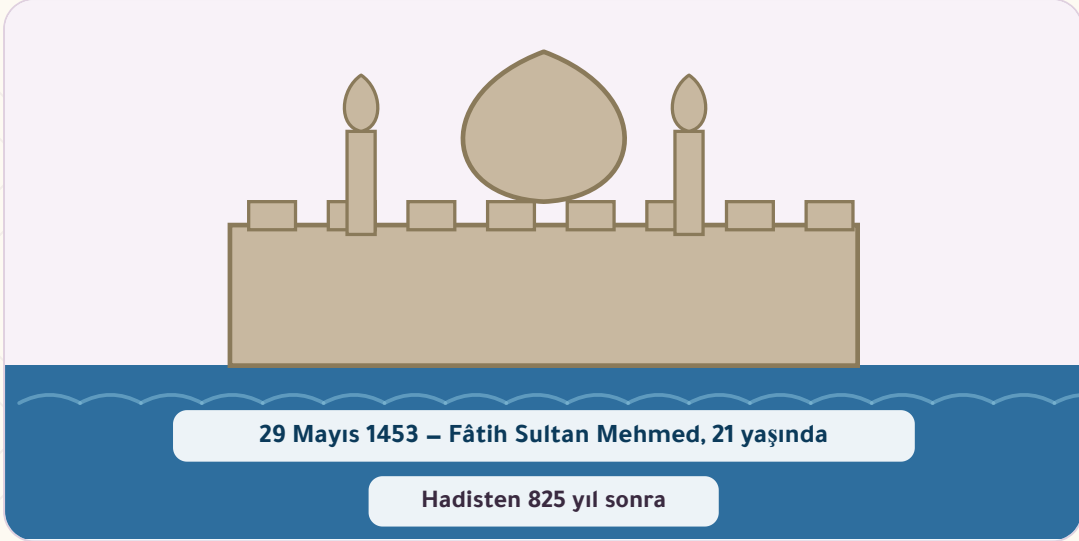
Onun ﷺ çok uzak bir gelecek hakkında verdiği haberler: sahabesi bunları kendi kitaplarına yazdı, sonra hepsi dünyanın gözü önünde, tam da söylediği gibi, harfi harfine gerçekleşti.

19 delil

Konstantiniyye Mutlaka Fethedilecek

Konstantiniyye mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, o ordu ne güzel ordudur!

Ahmed ve Buhârî (et-Târih) rivayet etti — bir grup âlim sahih saydı

Konstantiniyye: eski dünyanın en müstahkem şehri

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ **Konstantiniyye'nin fethedileceğini** söyledi ve onu fethedecek komutanla ordusunu övdü. Sekiz asırdan fazla bir süre sonra Fâtih Sultan Mehmed şehri fethetti.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Konstantiniyye **yeryüzündeki en güçlü Hristiyan imparatorluğunun başkenti** ve tartışmasız en tahkimli şehirdi: devasa üç kat sur, demir bir zincirle kapatılan bir liman ve üç yanını saran deniz. Yüzyıllar boyunca yirmiden fazla kuşatmaya dayanmıştı. Bunu söyleyen ise o sırada Medine'deydi ve devletin hiç donanması yoktu.

Bilim bugün ne diyor?

29 Mayıs 1453'te şehri, yirmi bir yaşındaki Sultan II. Mehmed fethetti ve bu yüzden "Fâtih" unvanını aldı. Benzeri görülmemiş dev bir top kullandı ve zinciri aşmak için, yağla kayganlaştırılmış kızaklar üzerinde **gemilerini karadan yürüttü**. Olay dünya tarihinin en meşhur olaylarından ve Orta Çağ'ın sonu sayılır.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadis fethi haber vermekle kalmadı; **fethedeni ve ordusunu önceden övdü** — bu da riski artırır, çünkü metnin doğruluğunu henüz doğmamış bir adamın vafına bağlar. Müslüman komutanlar sekiz asır boyunca bu şeref için yarıştı: Muâviye ve Süleyman b. Abdülmelik şehri kuşattı, Hârûn Reşîd'in ordusu hicrî 165 yılında haliçe ulaştı ama karşıya geçmedi; hiçbir fethedemedi — **ve her başarısız girişim, hadisi doğrulamak için değil, yalanlamak için bir fırsattı**. Sonra fetih, hayal bile edilemeyen bir teknikle, yirmi bir yaşında bir gencin eliyle gerçekleşti.

Kisrâ Helak Olunca Ondan Sonra Kisrâ Yoktur

Kisrâ helak olunca ondan sonra bir Kisrâ olmayacak; Kayser helak olunca ondan sonra bir Kayser olmayacaktır. Canım elinde olana yemin ederim ki ikisinin hazineleri Allah yolunda harcanacaktır.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Güçlerinin doruğundayken söylendi

Pers ve Rum hüküm sürüyor
bilinen dünyanın yarısını
Ve Müslümanlar Medine'de
Parasız, yeni kurulan devlet

Ve dediği gibi oldu

Son Kisra Yazdicerd
Fars gitti, bir daha dönmedi
Ve Rumlar Şam ile Mısır'ı kaybetti
Ve ikisinin hazineleri beytülmalde

Söz ile gerçekleşme arası: otuz yıldan az

Asırlarca hüküm süren iki imparatorluk... biri sona erdi, öteki geriledi

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, **Fars kralı ölünce ondan sonra onun gibi bir kral gelmeyeceğini** söyledi; Rum kralı için de aynısını. Ve ikisinin hazinelerinin Allah yolunda harcanacağını da söyledi. Hepsi gerçekleşti.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Fars ve Rum tartışmasız **dünyanın iki büyük gücüydü**; Doğu'yu ve Batı'yı aralarında paylaşmış, sayısız orduya ve hazineye sahiptiler. Müslümanlar ise o gün Medine'de küçük bir topluluktu; devletleri, orduları ve hazineleri yoktu, bu iki büyük imparatorluğun arasında sıkışmışlardı. Bu sözler işte o hâlde söylendi.

Bilim bugün ne diyor?

Sâsânî devleti, **III. Yazdicerd**'in öldürülmesiyle 651 yılında tamamen yıkıldı ve Fars'ta bir daha hiçbir kral o unvanı taşımadı. Rum'a gelince, devleti bir anda yok olmadı; ama **Şam'ı, Mısır'ı ve Kuzey Afrika'yı kaybetti** ve geriledi; Kayser'in o topraklarda bir daha hükmü olmadı. Kisrâ'nın hazineleri Ömer'in hilafetinde Medine'ye getirilip paylaştırıldı; öyle ki Ömer: "Bunu teslim eden bir kavim gerçekten emin kimselerdir" dedi.

Bu neden kesin bir mucizedir?

İki cümle arasındaki ince farka dikkat edin. Kisrâ hakkında "ondan sonra Kisrâ yoktur" dendi — **ve Fars tamamen sona erdi**. Kayser hakkında da aynısı dendi — **ve Rum sona ermedi, İslam topraklarından geriledi**. Bu, hadisin bağlamıyla uyumludur: söz, o toprakta hükmedip orayı çekişenler hakkındadır. Daha da ince olanı, hadisin eksenini **toprak değil hazineler** yapmasıdır: "İkisinin hazineleri mutlaka Allah yolunda harcanacaktır" — üzerine yemin ettiği cümle budur. Akşam yemeğini bulamayan bir adamdan, yeryüzünün en zengin iki kralının malına dair bir vaat.

Ammâr'ı Âsi Topluluk Öldürecek

Vah Ammâr'a! Onu âsi topluluk öldürecek. O onları cennete çağırıyor, onlar ise onu ateşe çağırıyorlar.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Medine mescidi inşa edilirken söylendi – h. 1

Hicrî 1. yıl

Hicrî 37. yıl

36 yıl

Ammâr kerpiç taşıyor

Sıffin'de öldürüldü

Hadis, gerçekleştiği gün iki taife arasında kesin hüccet oldu

Öyle ki savaşın ortasında onunla delil getirdiler

Hicretin ilk yılında verilen bir gayb haberi, otuz altı yıl sonra gerçekleşti

Sade sözlerle

Mescidi inşa ederlerken Peygamber ﷺ, Ammâr b. Yâsir hakkında **onu zalim bir topluluğun öldüreceğini** söyledi. Otuz altı yıl sonra Ammâr Sıffin savaşında öldürüldü — ve insanlar âsinin kim olduğunu anladı.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu sözler, Müslümanlar **Medine'deki ilk günlerinde tek bir sevgi topluluğuyken** söylendi; aralarında ne fitne ne bölünme vardı, hepsi mescidi kendi eliyle inşa ediyordu. Müslümanların birbiriyle savaşması ve büyük bir sahabinin Müslüman elleriyle öldürülmesi fikri, hiç kimsenin aklının ucundan geçmezdi.

Bilim bugün ne diyor?

Ammâr b. Yâsir hicrî 37 yılında, doksan yaşındayken, Ali b. Ebî Tâlib'in — Allah ondan razı olsun — safında Sıffin savaşında öldürüldü. **Öldürüldüğü öğrenilince Şam ordusu şiddetli bir sarsıntı yaşadı**; çünkü hadis aralarında biliniyor ve konuşuluyordu. Hadis her iki Sahîh'te de yer alır ve bir grup sahabeden, tevatür derecesine ulaşan pek çok yolla rivayet edilmiştir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu haberin en güçlü yanı, **çekişen iki tarafın da onu bilmesi ve onunla delil getirmesidir** — yani olaydan sonra yazılmış bir rivayet değil, onlarca yıl öncesinden dolaşan bir sözdür; öyle ki gerçekleşmesi iki ordudan birinde gerçek bir buhran doğurdu. Hadis Sıffin'den sonra uydurulmuş olsaydı, mahkûm ettiği taraf onu asla kabul etmezdi. Üstelik Peygamber ﷺ **belli bir şahsı, ölüm biçimini** (hastalık değil, öldürülme) ve **katillerinin vasfını** (âsi bir topluluk, yani kâfirler değil zalim Müslümanlar) belirledi. Üç kayıt birden gerçekleşti.

Bu Oğlum Bir Seyyiddir... Allah Onunla İki Topluluğu Barıştıracak

Şüphesiz bu oğlum bir seyyiddir; umulur ki Allah onunla Müslümanların iki büyük topluluğunu barıştıdır.

Buhârî rivayet etti — sahih

Hasan küçük bir çocukken söylendi

Ne iki topluluk ne de çatışma
Ve ümmetin tamamı tek
Ve çocuk baliğ olmamış
Ve makamı da yok

Hicrî 41. yıl – Birlik Yılı

Ümmet iki orduya bölündü
Hasan sulh için feragat eder
ve Müslümanlar birleşti
Ve adı konu: Birlik Yılı

Gücü yeterken hilafetten vazgeçti – kan dökülmesini önledi

Erken İslam tarihinin en büyük barışı; onu yapan kişi, daha ergin olmadan anıldı

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ torunu Hasan'ı küçük bir çocukken kucağına aldı ve dedi ki: **Allah onun eliyle Müslümanların iki büyük topluluğunu barıştıracak.** Yaklaşık kırk yıl sonra tam olarak bunu yaptı.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmette iki taraf diye bir şey yoktu — peygamberinin arkasında tek bir topluluktu. Hakkında bu söz söylenen çocuk ergin değildi ve ne olacağını kimse bilmiyordu. Hadis aynı anda üç meçhulü haber verir: ümmetin **bölüneceğini**, bölünmenin **bir barışla biteceğini** ve bu barışı yapacak olanın işte bu çocuk olduğunu.

Bilim bugün ne diyor?

Hicrî 40 yılında, Ali'nin — Allah ondan razı olsun — öldürülmesinden sonra Hasan'a halife olarak biat edildi ve büyük bir ordunun başındaydı. Sonra **Müslüman kanı dökülmesin diye hicrî 41'de hilafeti Muâviye'ye bıraktı**; yıllarca süren çatışmadan sonra Hasan ümmet tek bir adamda birleşti. O yıl bütün İslam tarihinde **"Birlik Yılı"** diye anılır. Hadis Sahîh-i Buhârî'dedir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu tek cümlenin neleri gerektirdiğini düşünün: henüz ayrılmamış bir ümmette **vuku bulacak bir fitneyi** haber vermek, **onu bitirecek adamı** daha konuşmayan bir çocukken belirlemek ve **yöntemi** tayin etmek — savaşta zafer değil, barış. Sonuncusu en şaşırtıcı olanıdır: ordusu ve meşruiyeti olan biri için tabii olan savaşmaktır. Peygamberin ﷺ torununun, gücü yerindeyken hilafeti bırakacak biri olarak nitelenmesi — **ki bazı taraftarları bunu ona kusur saymıştır** — ve sonra buna "seyyidlik" ve "ıslah" denmesi, her siyasî beklentiye aykırı bir hükümdür. Ve harfi harfine gerçekleşti.

Hilafet Otuz Yıldır... Sonra Saltanat

Ümmetimde hilafet otuz yıldır; ondan sonra saltanat olacaktır.

Ebû Dâvûd ve Tirmizî rivayet etti — Elbânî sahih saydı

Tam otuz yılda beş halife... sonra yönetim düzeni değişti

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, nübüvvet yolu üzere hilafetin yalnızca **otuz yıl** süreceğini, sonra yönetimin miras bırakılan bir saltanata döneceğini söyledi. Hesap tam olarak tuttu.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yeryüzündeki bütün yönetim düzenleri irsî saltanattı: Fars, Rum, Habeşistan ve Yemen. Ufukta başka bir düzen yoktu. Henüz başlamamış bir düzene **yıl cinsinden bir ömür** biçmek, sonra da onun başka bir şeye dönüşeceğini söylemek, sayılıp hesaplanabilen tehlikeli bir tespittir.

Bilim bugün ne diyor?

Hilafet, Peygamberin ﷺ hicrî 11 yılındaki vefatıyla başladı: Ebû Bekir iki yıl üç ay, sonra Ömer on buçuk yıl, sonra Osman yaklaşık on iki yıl, sonra Ali yaklaşık beş yıl, sonra Hasan hicrî 41'de hilafeti bırakana kadar yaklaşık altı ay. **Toplamı: tam otuz yıl.** Sonra yönetim, önce Emevîlerde sonra Abbâsîlerde miras bırakılan bir saltanata dönüştü.

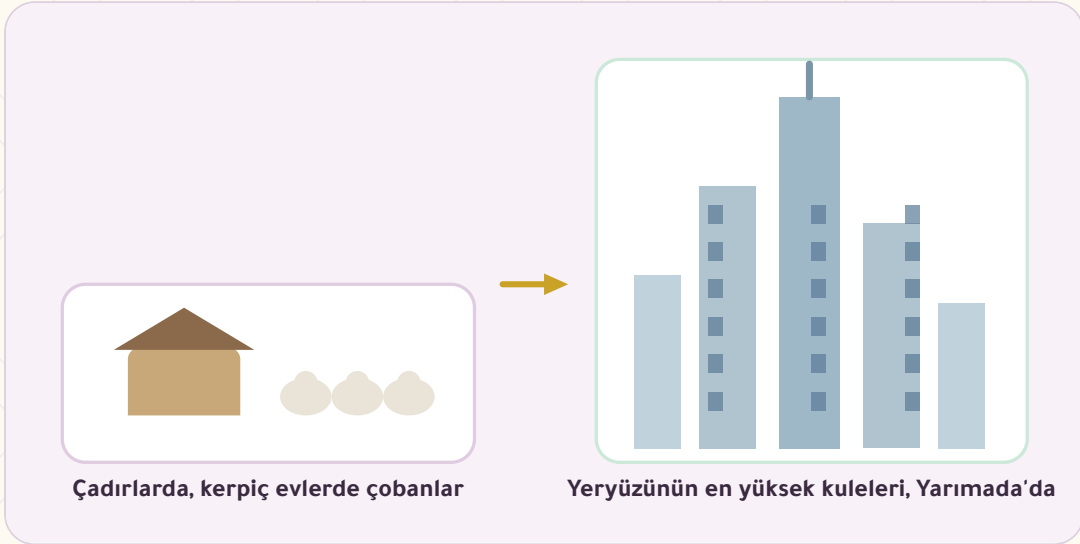
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, yoruma açık genel bir tasvir değil, **ölçülebilir ve yalanlanabilir** bir sayıdır. Süre iki yıl uzasa ya da kısalsa iş açığa çıkardı. Daha da şaşırtıcı olanı, hadisin “sonra İslam biter” ya da “sonra küfür hâkim olur” dememesidir — “sonra **saltanat**” dedi; yani devlet baki kalırken yönetim biçiminin değişmesi. Olan tam olarak budur: İslam devleti kaldı ve genişledi, ama yöneticinin seçilme yöntemi değişti. Siyasî tasvirdeki isabet, sayıdaki isabetten aşağı değildir.

Koyun Çobanları Yüksek Bina Yarışında

Câriyenin efendisini doğurması ve yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanlarının bina yükseltmekte birbirleriyle yarıştıklarını görmendir.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — Cibrîl hadisi

Bugün dünyanın en yüksek binası, evleri bir zamanlar kıl ve çamurdan olan bir çölde yükseliyor

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ ahir zamanın alametlerinden birinin, **yoksul ve yalın ayak koyun çobanlarının** yüksek binalar dikmekte yarışması olduğunu haber verdi. Bugün bunu kendi gözlerinizle görüyorsunuz.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap Yarımadası o gün yeryüzünün en yoksul meskûn bölgesiydi: ne nehir, ne ekin, ne de bilinen bir maden. Halkı otlak peşinde göçen çobanlardı; evleri kıl ve çamurdandı ve tek kattan yüksek değildi. Hiç kimse bu toprağın bir gün zenginlik ve imar merkezi olacağını düşünemezdi.

Bilim bugün ne diyor?

Petrol, yarımada 1930'lu yıllarda bulundu ve durum iki kuşakta değişti. Bugün Dubai'deki **Burç Halife** 828 metreyle dünyanın en yüksek binası olarak duruyor; inşası süren **Cidde Kulesi** bir kilometreyi aşıyor; Mekke'deki **Abrac el-Beyt** ise yeryüzünün kütlece en büyük yapılarından biri. "En yüksek" yarışı, özellikle o bölgenin ilan edilmiş bir özelliği hâline geldi.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir cümledeki üç kayıt, onu genel bir hikmet değil bir kehanet yapar. Birincisi: **failleri belirlemesi** — "yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanları"; yani inşa edenler, imarda köklü zengin bir millet değil, **yoksulların kendileridir**. İkincisi: **"yarışılar"** fiili — karşılıklık bildiren bu kalıp, sadece yüksek yapı yapmayı değil, bizzat **yükseklikte yarışmayı** ifade eder. Üçüncüsü: bunun **büyük bir değişimin alameti** olarak zikredilmesi; yani bir işaret sayılmayı hak edecek kadar alışılmışın dışında olması. Çorak bir çöle bakıp halkının bir gün yeryüzünün en yüksek binası için yarışacağını söyleyen kimse, tahminle konuşuyordur.

Arap Toprağı Yeniden Çayırlara ve Irmaklara Dönene Dek

Mal çoğalıp taşıncaya ve Arap toprağı yeniden çayırlara ve ırmaklara dönünceye kadar kıyamet kopmaz.

Müslim rivayet etti — sahih

Yarımada kumlarının altında uyduların bulunduğu eski nehir yatakları

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Arap toprağının yeşil çayırlara ve akan ırmaklara **döneceğini** söyledi. Anahtar kelime **"dönmek"** — yani orası daha önce öyleydi.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap Yarımadası, yazılı tarihten öncesine uzanan çorak bir çöldür; halkı ona başka bir hâl bilmez. Onun çok uzak iklim geçmişini bilmenin hiçbir yolu yoktu. Çayırlara döneceğinin söylenmesi ise **bir zamanlar çayır olduğunu gerektirir** — haberin yeri işte burasıdır.

Bilim bugün ne diyor?

Uydular ve yer radarı, yarımadanın kumları altında **eski nehir yataklarından oluşan devasa bir ağ** ortaya çıkardı; bunlara "fosil nehirler" deniyor, en büyükleri Vadi el-Batin ve Vadi er-Rumme. Paleoklim çalışmaları, yarımadanın tekrarlayan nemli dönemlerden geçtiğini (sonuncusu yaklaşık 6.000 yıl önce), o dönemlerde göller, nehirler, otlaklar ve büyük hayvanlar bulunduğunu gösterdi. Kurumuş göl yataklarının yanında su aygırı ve timsah kemikleriyle taş aletler bulundu. İklim döngüleri de gelecekte nemin geri döneceğini haber veriyor.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucizeyi tek bir kelime taşır: **"döner"**. Bu kelime iki şeyi birden ispatlar: kimsenin bilgisi olmayan jeolojik bir **geçmiş** hakkında haber ve henüz gerçekleşmemiş bir **gelecek** hakkında kehanet. "Olur" denseydi, yalnızca gelecekte söz edilmiş olurdu. Hadisin kendi içindeki karineye de dikkat edin: bunu "mal çoğalıp taşar" ifadesine bağladı — ve bu yarısı petrolle fiilen gerçekleşti; bugün oradaki devasa ağaçlandırma ve tarım projelerini finanse eden de odur.

Hicaz Toprağından Çıkan Bir Ateş

Hicaz toprağından, Busra'daki develerin boyunlarını aydınlatan bir ateş çıkmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Kaynaklarda ve lav tabakalarında kayıtlı tarihî bir volkanik püskürme

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Hicaz toprağından bir ateş çıkacağını ve ışığının, yüzlerce kilometre uzaktaki Şam bölgesinde bulunan **Busra** şehrine ulaşacağını haber verdi. Bu, 1256 yılında gerçekleşti.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hicaz, halkının ömründe hiç volkan görmediği bir çöl toprağıdır. "Volkan" kelimesi bile onların çevresinde bilinmiyordu. **Çıkış yerinin** ve **ışığının erişiminin** başka bir ülkedeki belirli bir şehir adıyla tayin edilmesi, ancak kesin bilgiyle söylenebilecek bir ayrıntıdır.

Bilim bugün ne diyor?

Cemâziyelâhir 654 h. / Haziran 1256 m. tarihinde Medine'nin doğusundaki **Harrat Rahat**'ta bir volkan patladı; elli iki gün sürdü ve ondan yirmi üç kilometre uzunluğunda bir lav nehri aktı. Ebû Şâme, Kurtubî ve Nevevî gibi çağdaşı tarihçiler onu anlattı; haberlerini İbn Kesir "el-Bidâye ve'n-Nihâye"de nakletti. **ışığının Busra, Teymâ ve Mekke'den görüldüğünü**, insanların geceleyin onunla aydınlandığını kaydettiler. Jeologlar Harrat Rahat'taki lav akıntılarını inceleyip bu tarihe tarihlendirdiler.

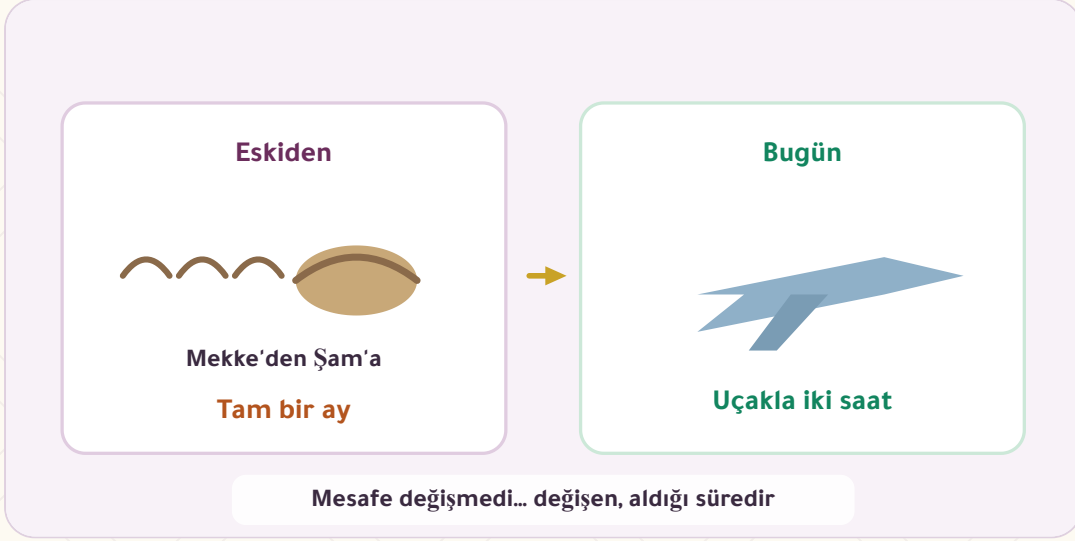
Bu neden kesin bir mucizedir?

Tasvirin inceliğine dikkat edin: sadece "büyük bir ateş" demedi, **görünür etkiyi** tayin etti: "**Busra'daki develerin boyunlarını aydınlatır**". Busra, Şam'ın güneyinde, Medine'ye yaklaşık bin kilometre uzaklıkta bir şehirdir. Özellikle **develerin boyunları** ayrıntısı, anlaşılana kadar tuhaftır: ufuktaki uzak bir parıltı, ufuk çizgisinin üstüne yükselen cisimleri aydınlatır ve kervandaki en yüksek şey devenin boynudur. Tarihçilerin altı yüzyıl sonra anlattığı da tam olarak budur. Olay, birbirinden bağımsız pek çok kaynakta kayıtlıdır ve kayada jeolojik olarak ispatlanmıştır.

Zaman Birbirine Yaklaşacak

Zaman birbirine yaklaşıp yıl ay gibi, ay hafta gibi, hafta da gün gibi olmadıkça kıyamet kopmaz.

Ahmed ve Tirmizî rivayet etti — Elbânî sahih dedi

Bir ay süren şey artık iki saat sürüyor

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, zamanın **birbirine yaklaşıcağını**, yılın ay, ayın da hafta gibi olacağını söyledi. Yaşadığımız da budur: aylar gerektiren şey artık saatler gerektiriyor.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Zaman, yaratılışın başından beri insan tecrübesinde sabitti. Deve ve atla yolculuk, aylarca yol alan bir mektup, mevsimler sonra ulaşan bir haber. Bu oranların değişebileceği hiç düşünülemezdi — onlar hayatın değişmezlerindendi.

Bilim bugün ne diyor?

Kervanın bir ayda aldığı yolu uçak iki saatte alıyor. Aylar süren mektup şimdi bir saniyeden kısa sürede varıyor. Kütüphanelerde bir ömür arama gerektiren şey dakikalarda bitiyor. Bu hızlanma, sosyolojide **“zaman-mekân sıkışması”** (Time-Space Compression) adıyla bir inceleme konusu oldu; ulaşım ve iletişim hızının mesafe algısına etkisini anlatan yerleşik bir terimdir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

İfadenin kendisi mucizedir. “Bereket azalır” ya da “ömür çabuk geçer” demedi — ikisi de mümkün ve kabul edilebilir yorumlardır. Bunun yerine **kademeli bir matematik oran** kalıbını kullandı: yıl → ay, ay → hafta, hafta → gün, gün → saat. Yani zaman birimi her basamakta onda birine büzülüyor. **“Yaklaşır”** fiili ise karşılıklılık bildirir ve uçların birbirine yanaşmasını anlatır — bu, yalnızca bereketin eksilmesinin değil, mesafelerin büzülmesinin tam bir tasviridir. Coğrafyacı David Harvey'in yirminci yüzyılda ortaya attığı “zaman-mekân sıkışması” terimi ise bu ifadenin neredeyse birebir çevirisidir.

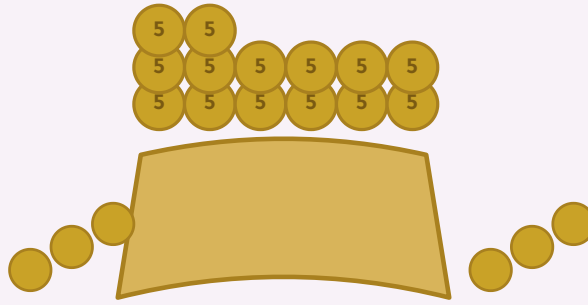

Sadakasını Alacak Kimsenin Bulunmadığı Bolluk

Aranızda mal çoğalıp taşmadıkça ve mal sahibini sadakasını kimin kabul edeceği kaygılandırmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Açlıktan karnına taş bağlayan bir ümmet

Bolluk sorunları... kıtlık sorunları değil

Peygamber'in ﷺ karnına taş bağlamasından... alıcısı bulunmayan bir fazlaya

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ malın o kadar çoğalacağı bir zamanın geleceğini söyledi ki **mal sahibi, sadakasını kabul edecek bir yoksul bulmakta zorlanacak**. Bu, tarihte birkaç kez gerçekleşti ve bugün de gerçekleşiyor.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu söz, **fiilen açlık çeken** bir toplumda söylendi: sahabe Hendek günü karnına taş bağlıyordu, Suffe ehli örtünecek bir elbise bulamıyordu. Malın taşıp da yoksul bulunamaması fikri o gün tasavvur edilemezdi. O vakte kadarki bütün insanlık tarihi, bolluğun değil kıtlığın tarihiydi.

Bilim bugün ne diyor?

Bu, açıkça **Ömer bin Abdülaziz'in halifeliğinde** gerçekleşti; tarihçiler, görevlilerinin mallarla dolaşıp alacak kimse bulamadıklarını, bu yüzden onunla köle azat edip bekârları evlendirdiklerini naklettiler. Çağımızda ise: malın taşıdığı, artık asıl güçlüğü **zekâta sarf yeri bulmak** olduğu Körfez ülkeleri; kendi ülkelerinde harcayacak yer bulamadığı bir fazlayı ilan eden uluslararası hayır fonları; ve **“üretim fazlası”** ile “aşırı tüketim” adlı modern iktisadî sorunlar.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki kehanet “insanlar zenginleşecek” değildir — bu, ihtimal dâhilinde bir sözdür — tamamen tersine çevrilmiş bir denklemdir: **almanın yerine vermenin problem hâline gelmesi**. Bu, hâldeki bir iyileşme değil, toplumun yapısında bir altüst oluşturm. **“Kaygılandırır”** fiili de incedir: onu tasalandırır ve zihnini meşgul eder — yani problem maddî değil, psikolojik ve idarîdir. Çağdaş zekât fonları sarf yeri bulunmayan bir fazlayı ilan ettiğinde tarif edilen tam da budur. Bu söz, günlük azığını bulamayan bir topluluğa söylendi.

Mısır'ı Fethedeceksiniz... Halkına İyi Davranın

Siz Mısır'ı fethedeceksiniz; orası kırat diye anılan bir yerdir. Onu fethettiğinizde halkına iyilik edin; zira onların bir zimmeti ve akrabalığı vardır.

Müslim rivayet etti — sahih

Mısır: Peygamber ﷺ fethinden yaklaşık on yıl önce halkını tavsiye etti

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanların **Mısır'ı fethedeceğini** söyledi ve oraya girmeden önce halkına iyiliği tavsiye etti. Bir de alamet verdi: orası "**kırat**" biriminin kullanıldığı bir yerdir.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Mısır o gün müstahkem bir Roma eyaletiydi; İslam devleti ise henüz yarımadadan çıkmamış yeni bir oluşumdur. Araplar Mısır'ı ticaretle tanıyor, düzenlerinin ayrıntılarını bilmiyorlardı. Bir ülkenin halkı için **fethinden önce** tavsiyede bulunmak, oranın fethedileceğini kesin olarak bildirmektir.

Bilim bugün ne diyor?

Mısır, hicretin 20. yılında Ömer'in halifeliğinde Amr bin Âs eliyle fethedildi. **Kırat**'a gelince, Yunan-Mısır kökenli bir ölçü birimidir ve bugün hâlâ Mısır'da arazi ölçümünde (bir kırat = feddanın 1/24'ü) ve altında (21 ve 24 kırat ayanı) kullanılır. Bu birim, **Arap ülkeleri içinde Mısır dışında bu yaygınlıkta kullanılmaz**. Tarihçiler, Mısır halkının bu adlandırmayla temayüz ettiğini kaydetmeyi sürdürdüler.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Zikredilen alamet, şahittir: "**kırat diye anılan bir yer**". Bu, Müslümanların henüz girmedikleri bir ülkenin halkına mahsus mahallî bir ıstılahla tanımlamadır — ancak bilen söyleyeceği türden bir ayrıntı. Sonra daha şaşırtıcı olan gerekçe: "çünkü onların bir **zimmeti ve akrabalığı** vardır" — akrabalık, İsmail aleyhisselamın annesi Mısırlı Hacer'e ve Peygamber'in ﷺ oğlu İbrahim'in annesi Mâriye el-Kıbtiyye'ye işaretidir. Yani tavsiye gerçek bir nesebe dayanıyor. Bir halka iyi davranma tavsiyesi; ülkeleri alınmadan yaklaşık on yıl önce, söylediği gün ordusu bile olmayan bir adamdan.

Üveys el-Karanî... Görmediği Bir Adamın Tarifi

Yemen halkının yardımcı birlikleriyle size Üveys bin Âmir gelecek; Murâd'dan, sonra Karan'dandır. Onda baras vardı, bir dirhem yeri dışında ondan kurtuldu. Bir annesi vardır, ona iyi davranır.

Müslim rivayet etti — sahih

Önceden belirlenmiş beş alamet

- ✓ Adı: Üveys bin Âmir
- ✓ Kabilesi: Murâd, sonra Karan
- ✓ Onda baras vardı, iyileşti
- ✓ Bir dirhem yeri kaldı
- ✓ Sadece annesine iyi davranır

Ömer onu yıllar sonra bütün bu alametlerle buldu

Ömer bin Hattab, onu bulana dek hac mevsimlerinde sorup durdu

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, **hiç görmediği ve karşılaşmadığı** bir adamı tarif etti: adını, kabilesini, bir hastalıktan yalnızca bir para parçası büyüklüğünde leke kalarak şifa bulunduğunu ve annesine iyi davrandığını. Sonra Ömer onu bütün bu vasıflarla buldu.

✂ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Üveys, Yemen'den meçhul bir adamdı; ne makamı ne şöhreti vardı ve Peygamber ﷺ ile hiç karşılaşmadı (bu yüzden sahabeden değil, tâbiinden sayılır). Yemen ile Medine arası uzun bir mesafedir ve oradaki tek tek insanların hâllerini bilmenin yolu yoktu. Üstelik tarif, **son derece ince bir bedensel alameti** kapsıyor; onu ancak kendisini çıplak gören biri bilebilir.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Ömer bin Hattab (r.a.), Yemen halkının yardımcı birlikleri içinde Üveys'i yıllarca sora sora aradı, nihayet ona kavuştu. Adını ve kabilesini sordu, sonra barası sordu ve durumu tarif edildiği gibi buldu; ardından "Annen var mı?" diye sordu. "Evet" dedi. Bunun üzerine kendisi için istiğfar etmesini istedi. Kissanın tamamı **Sahîh-i Müslim**'dedir; bu konuda rivayet edilenlerin en sağlamlarındandır.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir adamda birleşen beş bağımsız alamet. Ad ve nesebi bir tahminci tutturabilir, ama dördüncü alamet ayırt edicidir: **"Onda baras vardı, bir dirhem yeri dışında ondan kurtuldu"** — bu, geçmiş bir hastalığın, ondan şifa bulmanın ve belirli büyüklükte bir kalıntının tarifidir. Tek bir alamette üç bilgi; üstelik başka bir ülkedeki bir adamın bedeni hakkında. Şaşırtıcı olan şudur: Peygamber ﷺ, Ömer'e ondan **dua istemesini** emretti — böylece müminlerin emiri, kendisi için istiğfar etsin diye yıllarca meçhul bir çobanı aradı. Tek bir alamet şaşıydı, haberin tamamı sahabenin gözü önünde düşerdi.

Denize Açılan İlk Ordu

Ümmetinden denizde gaza edecek ilk ordu kendilerine cenneti vâcip kılmıştır ...

Sonra buyurdu: Sen öncekilerdensin.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Müslümanların tek gemisi yokken söylendi

Ümmü Haram bint Milhan – Kıbrıs seferinde şehit oldu

İslam'daki ilk deniz seferi — Kıbrıs, hicrî 28

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ rüyasında ümmetinden **denize açılan** bir ordu gördü. Ümmü Haram, onlardan olması için dua etmesini istedi; o da: **"Sen öncekilerdensin"** buyurdu. Öyle de oldu.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar deniz değil kara milleti idi. Gemileri yoktu, deniz harbini bilmezlerdi; kültürlerinde deniz, korkulan ve kaçınılan bir şeydi. Nitekim Ömer bin Hattab, halifeliği boyunca insanlara duyduğu endişeyle deniz seferine izin vermedi. Dolayısıyla İslamî bir donanma öngörmek son derece uzak bir ihtimaldi.

Bilim bugün ne diyor?

Hicrî 28'de Osman bin Affan, Muâviye'ye deniz seferine izin verdi; ilk İslam donanması kuruldu ve **Kıbrıs'a** sefer düzenledi. Onunla birlikte **Ümmü Haram bint Milhan** (r.anha) da çıktı; karaya indiğinde kendisine bir binek getirildi, binek onu düşürdü ve vefat etti, oraya defnedildi. Kabri bugün Kıbrıs'ta "Hala Sultan Tekkesi" adıyla bilinir ve ziyaret edilir. Kıssa Sahîhayn'dadır.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Kısa bir cümlede üç kat haber. Birincisi: ümmetin aslen **bir deniz ordusunun** olması — gemisi olmayan bir çöl milleti için. İkincisi: belirli bir kadının **onun içinde bulunacak** olması — o gün Medine'de olan, denizi aklından bile geçirmeyen bir kadın. Üçüncüsü ve en incisi: onun sonrakilerden değil **"öncekilerden"** olması — yani sonraki bir sefere değil, tam olarak **ilk sefere**. Kendisi, gördüğü ikinci gruptan olmayı istemişti; o ise "Sen öncekilerdensin" buyurdu. Böylece tayin tam yerine oturdu. Ve o, haberden yaklaşık yirmi yıl sonra, tam da o seferde vefat etti.

Hâricîler... ve Bir Eli Kadın Memesi Gibi Olan Adam

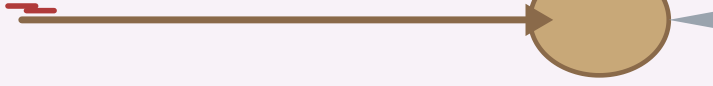
İçinizden bir kavim çıkacak; namazınızı onların namazının yanında küçük göreceksiniz ...

❖ *Kur'an okurlar, gırtlaklarından öteye geçmez; okun avı delip geçtiği gibi dinden çıkarlar.* ❖

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Henüz çıkmamış bir fırkanın tarifi... ve içinden bir adamın bedenindeki alamet

Ok avı delip çıkar, ona hiçbir şey bulaşmaz

Ayırıcı alamet: içlerinde bir adam, bir eli

Kadın memesi gibi sarkan — savaştan sonra bulundu

Ali (r.a.), bulunana dek öldürülenler arasında onun aranmasını emretti

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanlar içinde çıkacak bir topluluğu tarif etti: ibadetleri görünüşte şiddetli, Kur'an okuyorlar, ama **dinden çıkıyorlar**. Bir de alamet verdi: içlerinde eli eksik, tuhaf şekilli bir adam bulunacak.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmette ne fırkalar ne de bölünme vardı. **İbadetteki şiddeti dinden çıkmakla birleştiren** bir kavim fikri görünüşte çelişkiliydi — alışılmış olan, sapanın ibadetinde aşırı değil kusurlu olmasıdır.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hâricîler, Ali'nin (r.a.) halifeliğinde ortaya çıktı; uzun namaz ve çok tilavetle meşhur olmalarına rağmen Müslümanları tekfir edip kanlarını helal saydılar. Ali onlarla hicrî 38'de **Nehrevan**'da savaştı. Savaştan sonra tarif edilen adamın aranmasını emretti; bulunana dek öldürülenler arasında arandı: bir eli kadın memesi gibi olan bir adam. Ali tekbir getirip "Allah doğru söyledi, Resulü de tebliğ etti" dedi. Kıssa Sahîh-i Müslim'dedir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Teşbihin kendisi son derece incedir: "**Okun avı delip geçtiği gibi dinden çıkarlar**". Ok bir avı delip geçtiğinde **tertemiz çıkar, ona ne kan ne et bulaşır** — bu, dinin içinden geçip de ondan hiçbir şey kendisinde kalmayan kimsenin tarifidir; üstelik içindeki sürati de anlatır. Ama belirleyici olan **bedensel alamettir**: henüz yaratılmamış bir topluluk içinde, henüz vuku bulmamış bir savaşa, belirli tek bir adamın kolundaki nadir bir şekil bozukluğu. Ve bu, **derhal muayene edilebilir** bir alamettir — Ali'nin onu öldürülenler arasında bizzat araması da bundandır. Bulunmasaydı, haber koca bir ordunun önünde düşerdi.

Küçük Gözlü, Geniş Yüzlü Bir Kavim

Ayakkabıları kıldan olan bir kavimle savaşmadıkça ve küçük gözlü, kırmızı yüzlü, basık burunlu, yüzleri sanki üst üste deri kaplanmış kalkanlar olan Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Arapların o gün görmediği bir halkın tam etnik tarifi

“Küçük gözler · geniş yüzler · basık burunlar”

Moğol istilası – hicri 7. yüzyıl

Orta Asya halklarının yüz hatları, Araplar onları görmeden yüzyıllar önce tarif edildi

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanların savaşacağı bir kavmi tarif etti ve **yüzlerinin şeklini** anlattı: küçük gözler, geniş ve yuvarlak yüzler, kısa ve basık burunlar. Bunlar Orta Asya halklarının ve Moğolların yüz hatlarıdır.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yarımadadaki Araplar kendilerinden, Rumlardan, Farslardan ve Habeşlerden başkasını görmüyorlardı — hepsinin yüz hatları bu tariften tamamen farklıdır. Asya bozkırlarının halkları ise İran'ın ötesinde, uzak doğudaydı; haberleri yarımadaya ulaşmazdı. Araplarla onlar arasında ne temas, ne savaş, ne de ticaret vardı.

Bilim bugün ne diyor?

Hadis, bugün Doğu ve Orta Asya halklarına mahsus olduğu bilinen üç anatomik özelliği tarif etti: **epikantik kıvrımla birlikte dar göz kapağı aralığı, elmacık kemikleri çıkık, geniş ve yassı yüz ve kısa, sırtı basık burun**. Savaş da fiilen vuku buldu: hicri yedinci yüzyıldaki Moğol istilası 656'da Bağdat'ı yıktı, sonra 658'de **Ayn Calut**'ta yenildi. Ondan önce de Müslümanlar birinci yüzyıldan itibaren Maveraünnehir'de Türklerle savaşmıştı.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, siyasî veya askerî değil, **antropolojik** bir tariftir. Tesadüfen tutturulabilecek tek bir özellikle yetinmedi; bugün ırklar biliminin tanıdığı belirli bir yüz tipini birlikte oluşturan **dört bitişik özelliği** bir araya getirdi. Son teşbih de son derece incedir: “Yüzleri sanki **üst üste deri kaplanmış kalkanlardır**” — üst üste deri tabakaları geçirilmiş bir kalkan genişler, yuvarlaklaşır ve çıkıntısı azalır. Arabistan çölündeki bir adamın, Çin'in ötesinde yaşayan bir halkın yüz hatlarını tarif etmesi, sonra da ümmetinin onlarla savaşacağını haber vermesi, tahminin hiç giremeyeceği bir iştir.

Şarabı İçecekler, Adını Başka Koyacaklar

Ümmetinden birtakım insanlar, adını başka koyarak şarap içecekler.

Ebû Dâvûd ve İbn Mâce rivayet etti — Elbânî sahih dedi

Haram olan kolayca alınabilsin diye adı değıştiriliyor

♀ Sade sözlerle

Peygamber ﷺ ümmetinden bazı insanların şarap içeceğini, ama **ona şarap demeyeceklerini** söyledi — onu hoş göstermek ve meşrulaştırmak için ona başka adlar vereceklerdi.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Şarap o gün açıkça adıyla anılır, şiirde onunla övünülürdü. Kimse ondan utanmaz, adını gizlemeye ihtiyaç duymazdı. Hadis ise belirli bir **psikolojik ve toplumsal** davranışı haber veriyor: insanlar haramı kabul edecek, sonra adını değıştirerek onu dolanacaklar.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Bu, toplumbilim ve dilbilimde **“örtmece”** (euphemism) adıyla bilinen bir olgudur: bir şeyin etkisini hafifletmek ya da yasağını aşmak için adını değıştirmek. Çevremiz örneklerle dolu: “keyif verici içecekler”, “şifalı şarap”, içinde alkol bulunan “enerji içecekleri”, “mayalanmış demirhindi” ve bir miktar alkol taşıyan “alkolsüz bira”. Aynı ilke faizde de işler (“kâr payı”, “yatırım getirisi”) ve öteki haramlarda da.

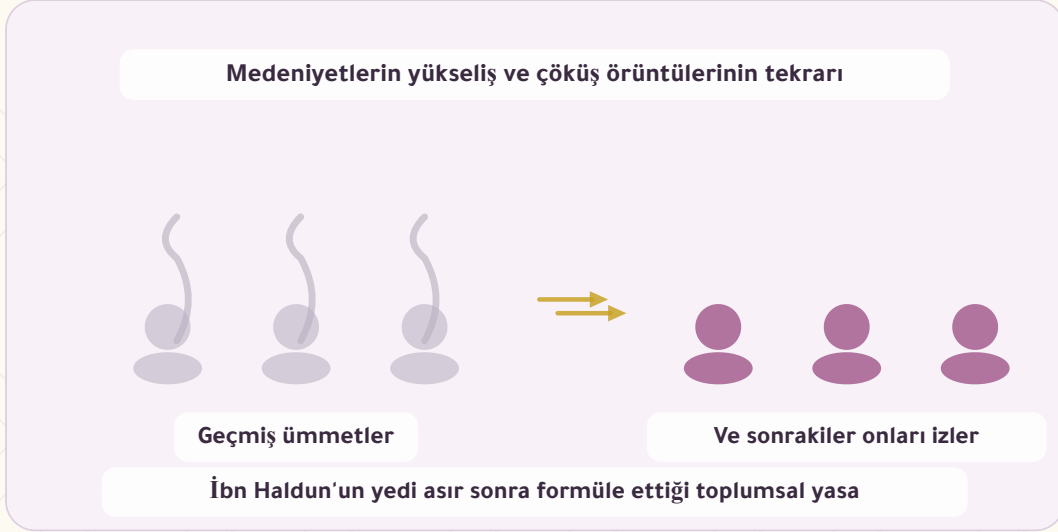
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki haber bir **fiil** hakkında değil, **dilsel bir hile** hakkındadır — ki bu çok daha ince ve çok daha zordur. “Bazı insanlar şarap içecek” demek, beklenen bir sözdür. Ama **dolanmanın yöntemini** — hükmü inkâr etmeyi değil, adı değıştirmeyi — belirlemek, o toplumda hiç görünmeyen psikolojik ve toplumsal bir mekanizmayı tarif etmektir. Bugün bu, toplumsal dilbilimin koca bir bölümüdür. Haber, “haramı, ona taktığı bir adla helal sayan” kimseyi kınayan başka bir hadisle de uyuşur: biçimleri çoğalsa da kural birdir.

Sizden Öncekilerin Yolunu Tutacaksınız

Sizden öncekilerin yolunu karış karış, arşın arşın izleyeceksiniz; öyle ki onlar bir keler deliğine girseler, siz de onlara uyarsınız.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Milletler, öncekilerin hatalarını tarihçileri şaşırtacak ölçüde tekrarlıyor

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ bu ümmetin, kendinden önceki milletleri **adım adım** taklit edeceğini, hiçbir faydası olmayan saçma şeylerde bile onlara uyacağını söyledi.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

O gün yaygın kanaat, her milletin kendine ait bir yolu olduğu ve Müslümanların dinleri sayesinde başkalarının düştüğü şeye düşmekten korunduğu yönündeydi. Bütün milletlerin gidişini istisnasız yöneten bir "yasa" düşüncesi yoktu.

Bilim bugün ne diyor?

Bu, tarihsel toplumbilimde "**medeniyet döngüleri**" denen şeyin özüdür. İbn Haldun bunu yedi yüzyıl sonra Mukaddime'sinde formüle etti; yirminci yüzyılda Oswald Spengler ile Arnold Toynbee kuramlarını bunun üzerine kurdu: **milletler yükseliş, refah ve çözülme diye benzer evrelerden geçer** ve öncekilerin hatalarını neredeyse kaçınılmaz biçimde tekrarlar. Toplumbilimciler bireylerin davranışında buna koşut bir olgu gözlediler ve ona "**sürü davranışı**" (herd behaviour) adını verdiler.

Bu neden kesin bir mucizedir?

İncelik, son kayıttadır: "**Onlar bir keler deliğine girseler, siz de onlara uyarsınız**". Hadis, faydalı olanı taklit etmekten söz etmiyor — o makul ve övülür bir şeydir — **hiçbir faydası ve anlamı olmayanı**, hatta açık zararı olanı taklit etmekten söz ediyor. Toplumbilimcilerin bugün, hiçbir akla dayanmadan toplumları süpüren davranış modalarında tarif ettikleri tam olarak budur. Fiilin yemin ve pekiştirme kalıbına da dikkat edin: **mutlaka izleyeceksiniz** — bu, olabilecek bir şeye karşı uyarı değil, olacağına dair kesin hükümdür. Ve kimsenin inkâr edemeyeceği biçimde olmuştur.

Milletlerin Birbirini Çağırması... ve Selin Köpüğü

Yiyenlerin çanaklarına üşüştüğü gibi, milletlerin size üşüşmesi yakındır. Denildi ki: O gün az olduğumuz için mi? Buyurdu: Hayır, o gün çoksunuz; fakat selin köpüğü gibi bir köpüksünüz.

Ebû Dâvûd ve Ahmed rivayet etti — Elbânî sahih dedi

Bugün Müslümanların sayısı yaklaşık bir milyar sekiz yüz milyon

"Selin köpüğü gibi köpük": sayıca çok, hiçbir şeye direnemez

Hadis, sebebin sayıca azlık olmasını reddetti — ve gerçek sebebi adıyla koydu

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, yiyenlerin sofraya üşüştüğü gibi milletlerin Müslümanlara üşüşeceğini söyledi. Azlıktan mı, diye soruldu. Buyurdu ki: **Hayır, siz çok olacaksınız** — ama ağırlığı ve etkisi olmayan bir çokluk.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmet o sırada yeryüzünün en büyük gücü olma yolundaydı. Tek bir nesil içinde İran'ı, Şam'ı, Mısır'ı ve Kuzey Afrika'yı fethetti. Bu yüzden **sayıca çokluğa** rağmen gelecek bir zayıflığı haber vermek, gözle görülen gidişe tamamen aykırı görünüyordu.

🔍 Bilim bugün ne diyor?

Bugün Müslümanların sayısı yaklaşık **iki milyar**; Pew Araştırma Merkezi'ne göre dünya nüfusunun yaklaşık **%26'sı**. Dünyanın en büyük enerji rezervlerine ve stratejik coğrafi konumlara sahipler. Buna rağmen küresel bilimsel, sınaî ve iktisadî üretimden aldıkları pay sayılarına oranla çok küçük; ülkeleri ise yeryüzünün en çatışmalı ve en bağımlı bölgeleri arasında. **Sayıca çokluk yerinde, medeniyet ağırlığı yok** — hadisin tarif ettiği denklemin ta kendisi.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadiste en önemli şey, **yanlış açıklamayı önceden kesip açıkça reddetmesidir**. "O gün az olduğumuz için mi?" diye sorulduğunda evet demedi — "Hayır, o gün çoksunuz" dedi. Böylece sayıyı denklemin tamamen dışına çıkardı ve **kusurun nicelikte değil nitelikte** olduğunu ortaya koydu. "**Selin köpüğü**" benzetmesi de son derece isabetlidir: köpük, selin yüzeyinde taşıdığı köpük ve çer çöptür; çok görünür, ağırlığı yoktur, hiçbir yerde durmaz, istediği yere değil sürüklendiği yere gider. Ardından hadisin devamında sebebi de söyledi: "Vehn... dünya sevgisi ve ölümü kötü görmek" — askerî değil, psikolojik bir teşhis.

“Peki Rabbini Kim Yarattı?” — Sorulmadan Önce Adı Konan Soru

Şeytan sizden birine gelip şöyle der: Şunu kim yarattı? Bunu kim yarattı? Sonunda ona: Rabbini kim yarattı, der. Kim buraya varırsa Allah'a sığınsın ve bıraksın.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Biçim, varış noktası ve çare — üçü de tek bir cümlede

♀ Sade sözlerle

Hadis tuhaf bir şeyi tarif ediyor: **bir defada değil, zincir hâlinde gelen** bir şüphe; her halka bir sonrakini doğruyor ve tam olarak şu tek soruda bitiyor: **“Peki Allah'ı kim yarattı?”** İşte bu, bütün çağdaş ateizmin en çok tekrarlanan itirazıdır.

✂ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu soru, Peygamber'in ﷺ çevresinde hiç gündemde değildi. Muhalifleri ateistler değil **müşriklerdi**: bir Yaratıcı'yı kabul ediyor, O'nunla birlikte başkalarına da tapıyorlardı — “Andolsun, onlara gökleri ve yeri kimin yarattığını sorsan, mutlaka: Allah, derler.” Tartışma **kime ibadet edileceği** üzerineydi, **hiç bir Yaratıcı var mı** üzerine değil. Mekke'de hiç kimsenin bu soruyu sorduğu nakledilmemiştir. Yani hadis, **kendi zamanında var olmayan** bir şüpheyi tarif ediyor.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Tam bu soru, **modern ateist itirazın en büyük başlığı** hâline geldi. **Bertrand Russell** onu 1927'deki “Neden Hristiyan Değilim” konferansında ortaya attı ve ilk Neden delilini bırakma gerekçesi yaptı. **Richard Dawkins** ise onu 2006'da “Tanrı Yanılgısı” adlı kitabının **dördüncü** bölümünün eksenini yaptı — “Neden neredeyse kesinlikle Tanrı yoktur” — ve **“Nihai Boeing 747”** diye bilinen delilinde, tasarımcı varsayımının hemen daha büyük bir sorun doğurduğunu söyledi: **“Peki tasarımcıyı kim tasarladı?”**

Felsefenin cevabı ise hadisin emrettiğinin ta kendisidir: **dur**. Çünkü soru, içinde mantıkî bir hata taşır — Yaratıcı'nın yaratılmış olduğunu varsayar, sonra O'nun yaratıcısını sorar. Bitmeyen bir zincir ise hiçbir şeyi açıklamaz: her şey bir sebebe muhtaçsa, hiçbir şey asla var olmaz. Mantıkçıların **batıl teselsül** dediği şey budur.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadiste tahminin ulaşamayacağı üç şey var:

1 — Biçim. “İnsanlar Allah hakkında şüpheye düşecek” demedi; bu, her çağda söylenen genel bir sözdür. **Zincirleme bir soru yapısı** tarif etti: bir soru bir soruyu, o da bir başkasını çeker.

2 — Varış noktası. Zincirin durduğu son durağı lafzıyla belirledi. Ve gerçekten son duraktır: bu yönde “Allah'ı kim yarattı?” sorusundan sonrası yoktur.

3 — Çare. Tartışmayı değil, zinciri kesmeyi emretti — felsefenin asırlar sonra vardığı mantıkî cevap da budur: kusur cevapta değil, sorudadır.

Belirtilmesi gereken bir sınır: bu, maddedeki bir gerçeği değil, gönüllerdeki bir olguyu haber vermektir; mikroskopla ölçülmez, terazide tartılmaz. Ama **tümüyle yanlışlanabilir**: bu soru bu kalıpta ve tartışmadaki bu konumda ortaya çıkmasaydı, haber düşerdi. Çıktı ve yüzyılın en ünlü ateist kitabında merkezî delil oldu. **Peki bunu O'na kim bildirdi?**

Kaynaklar: Bertrand Russell — *Why I Am Not a Christian*, 1927 · Richard Dawkins — *The God Delusion*, 2006 · Infinite regress — the logical fault in the question